

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра філософії та релігієзнавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Таврилюк С. В.

Протокол № 5 від 14.02. 2018 р.

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

ІСТОРИОГРАФІЯ ТА ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО
В ФІЛОСОФСЬКИХ НАУКАХ

Підготовки бакалавра

напряму підготовки 6.020301 Філософія

Луцьк – 2018

Програма навчальної дисципліни «Історіографія та джерелознавство в філософських науках» підготовки бакалавра, спеціальності 033 Філософія, освітньої програми «Філософія».

Розробник: Гудзенко О.Г., доцент кафедри філософії та релігієзнавства Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, к.філос.н., доцент.

Рецензент: Возняк С.С., професор кафедри культурології та хореографічного мистецтва Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, к.філос.н., доцент.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри філософії та релігієзнавства

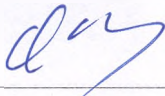
протокол № 7 від 22.01.2018 р.

Завідувач кафедри: (Ю.Г.Борейко)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету історії, політології та національної безпеки

протокол № 3 від 8.02 201_р.

Голова науково-методичної комісії факультету

 О.М. Карліна

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Бакалавр напряму підготовки 6.020301Філософія	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 3
		Семестр 6-ий
ІНДЗ: €		Лекції 30 год.
		Практичні (семінарські) 30 год.
		Самостійна робота 52 год.
		Консультації 8 год.
	Форма контролю: залік	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Вивчення курсу передбачає ознайомлення студентів із сутністю та основними проблемами історіографії та джерелознавства у філософських науках, тенденціями розвитку історичних знань, української історико-філософської думки, діяльністю наукових осередків та центрів історико-філософської науки, внеском визначних українських істориків філософії у збагачення не лише української, а й світової історико-філософської думки; а також з закономірностями виникнення історичних джерел та відображення ними історичного процесу, їх функціонування в історичному дослідженні, місцем джерелознавства в системі історико-філософської науки.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях: тенденції розвитку історичних знань, української історичної думки, діяльність наукових осередків та центрів історико-філософської науки, внесок визначних українських істориків філософії у збагачення не лише української, а й світової історико-філософської думки; виникнення історичних джерел та відображення ними історичного процесу, їх функціонування в історичному дослідженні, місце джерелознавства в системі історичної науки.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Семін.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Історіографія у її взаємозв'язку з історико-філософськими науками					
Тема 1. Історіографія як наука та навчальна дисципліна	8	2	2	4	
Тема 2. Теорія історико-філософського процесу і історіографія філософії	8	2	2	2	2

Разом за модулем 1	16	4	4	6	2
Змістовий модуль 2. Основні аспекти історико-філософського українознавства, їх загальна характеристика та перспективи подальшого розвитку в межах історії української філософії					
Тема 3. Предмет та завдання історико-філософського українознавства	10	2	2	4	2
Тема 4. Історіографія історико-філософського українознавства, періоди її розвитку	12	4	4	4	
Тема 5. Проблема співвідношення історії філософії і культури як основоположний принцип історико-філософського українознавства	8	2	2	4	
Тема 6. Дмитро Чижевський як фундатор історико-філософського українознавства	6	2	2	2	
Разом за модулем 2	36	10	10	14	2
Змістовий модуль 3. Історіографія як методологія філософії історії					
Тема 7. Методологічні аспекти дослідження філософії історії.	10	2	2	4	2
Тема 8. Епістемологія історичного пізнання. Специфічні особливості історичного мислення.	8	2	2	4	
Тема 9. Історіографія філософії: історико-філософські побудови американського постмодерніста Р.Рорті	8	2	2	4	
Разом за модулем 3	26	6	6	12	2
Змістовий модуль 4. Предмет і завдання історико-філософського джерелознавства					
Тема 10. Предмет та методологічні засади історико-філософського джерелознавства.	8	2	2	4	
Тема 11. Зародження та основні етапи розвитку історико-філософського джерелознавства.	8	2	2	4	
Тема 12. Структура історико-філософського джерелознавства.	8	2	2	4	
Тема 13. Поняття історико-філософського джерела. Класифікація історико-філософських джерел.	8	2	2	4	
Тема 14. Методика пошуку, опрацювання і використання історико-	10	2	2	4	2

філософських джерел.					
Разом за модулем 4	42	10	10	20	2
Всього годин:	120	30	30	52	8

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Історіографія філософії (чотири жанри).
2. Історія формування поняття «історіографія».
3. Інституціоналізація «історіографії» як дисципліни в Україні: становлення та розвиток в історичному контексті. Загальна періодизація української історіографії.
4. Найважливіші проблеми, що досліджуються в рамках історико-філософського процесу.
5. Історіографія філософії як історія історико-філософської науки.
6. Теорія історико-філософського процесу і історіографія філософії: відмінності і взаємозв'язок.
7. Періодизація історії української філософії. Періоди історико-філософського українознавства
8. Історико-філософське українознавство у контексті суміжних дисциплін.
9. Діалектика історико-філософського процесу як методологічний принцип виокремлення в межах історико-філософського українознавства його генетичного та функціонального аспектів.
10. Проблема співвідношення історії філософії і культури як основоположний принцип історико-філософського українознавства.
11. Категоріальний апарат історико-філософського українознавства.
12. Історико-філософське українознавство та проблеми викладання історії української філософії.
13. Дмитро Чижевський як історик філософії України.
14. Основні положення «Нарисів з історії філософії на Україні» Д.Чижевського.
15. Д.Чижевський як історіограф філософії.
16. Епістемологія історичного пізнання. Специфічні особливості історичного мислення.
17. Логіка історичного методу. Специфіка історичного пізнання.
18. Погляд на історико-філософську методологію в контексті неопрагматизму Р.Рорті.
19. Джерелознавство в системі історико-філософської науки.
20. Основні компоненти історико-філософського джерелознавства.
21. Спеціальні історичні дисципліни в структурі джерелознавства.
22. Поняття класифікації джерел, її завдання і значення. Класифікаційні ознаки і критерії класифікації джерел.
23. Основні схеми і моделі класифікації джерел. Особливості класифікації писемних джерел. Класифікація джерел з історії України.
24. Поняття методики історико-філософського джерелознавства. Етапи роботи з джерелами. Методика пошуку та виявлення джерел.
25. Основні групи джерел з історії філософії України.

6. ІНДЗ

Індивідуальним навчально-дослідним завданням для студентів є написання есе.

Есе – це розв'язання конкретної проблеми, яке ґрунтоване на теоретичному осмисленні вивченого матеріалу та опрацьованої літератури з урахуванням суспільно-значущих тем, викладене на 7-8 сторінках (12600-14400 знаків). Есей є однією з найпростіших форм науково-аналітичного тексту. Найчастіше його метою є

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Богдашина О.М. Критика історичних джерел в українській історіографії // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. — К. : Наук. думка, 2009. — Т. 5 : Кон — Кю. — С. 396.
2. Голіченко Т.С. Історик філософії у світлі історії філософії і vice versa // Наукові записки НаУКМА. — 2004. — Т.25: Філософія та релігієзнавство. — С.25 – 29.
3. Горський В.С. Контекстуальний аналіз в історико-філософському істориків // Філософ. науки. — 1980. — №5. — С.83 – 92; Історико-філософське істориків тексту. — К.: Наукова думка, 1981. — 205с; Переклад як інтерпретація по-українськи // Філософія в українській культурі: (методологія і історія). — К., 2001. — С.54 – 64.
4. Горський В.С. Біля джерел: (Нариси з історії філософської культури України). — К.: Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2006. — 262с.
5. Горський В.С. Дмитро Чижевський як історик філософії України // Дмитро Чижевський. Філософські твори у 4-х тт./ Під заг. ред. В.Лісового. — К.: Смолоскип, 2005. — Т.1. — С.XXXI – XXXVIII.
6. Горський В.С. Дмитро Чижевський як фундатор історико-філософського українознавства // Філософія в українській культурі. — К.: Центр практичної філософії, 2001. — С.144 – 151.
7. Горський В.С. Поняття "філософська культура" в історико-філософській науці // Філософська думка. — 1980. — № 4; Україна в історико-філософському вимірі // Філософська і соціологічна думка. — 1993. — № 2; Історія української філософії. — К.: Наукова думка, 1996.
8. Горський В.С. Структура простору історико-філософського дослідження // Наукові записки НаУКМА. — К., 2005. — Т. 37: Філософія. Релігієзнавство. — С.3 – 8.
9. Горський В.С. Філософія в контексті історії української культури // Феномен української культури: методологічні засади осмислення / Збірка наукових праць. — К., 1996. — С.192 – 217.
10. Енциклопедія історії України: Т. 3: Е-Й / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. - К.: В-во «Наукова думка», 2005. - 672 с.
11. З історії філософської думки на Україні. — К.: Наукова думка, 1967. — 191с.
12. Топольський Єжи. Як ми пишемо і розуміємо історію. Таємниці історичної нарації. Київ, «К. І. С.», 2012. — 400 с.
13. Ясь О.В. Історіографія, як термін // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. — К. : Наук. думка, 2005. — Т. 3 : Е — Й. — С. 584.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Поняття «історіографія». Значення, в яких воно вживається.
2. Термінологічний апарат історіографії.
3. Історія формування поняття «історіографія».
4. Інституціоналізація «історіографії» як дисципліни в Україні: становлення та розвиток в історичному контексті.
5. Загальна періодизація української історіографії.
6. Найважливіші проблеми, що досліджуються в рамках історико-філософського процесу.
7. Історіографія філософії як історія історико-філософської науки.
8. Теорія історико-філософського процесу і історіографія філософії: відмінності і взаємозв'язок.
9. Завдання розвитку історико-філософського знання.
10. Головні завдання історико-філософського українознавства.
11. Періодизація історії української філософії.
12. Періоди історико-філософського українознавства
13. Історіографія історико-філософського українознавства, періоди її розвитку.
14. Історико-філософське українознавство у контексті суміжних дисциплін.
15. Діалектика історико-філософського процесу як методологічний принцип виокремлення в межах історико-філософського українознавства його генетичного та функціонального аспектів.
16. Проблема співвідношення історії філософії і культури як основоположний принцип історико-філософського українознавства.
17. Категоріальний апарат історико-філософського українознавства.
18. Історико-філософське українознавство та проблеми викладання історії української філософії.
19. Дмитро Чижевський як історик філософії України.
20. Основні положення «Нарисів з історії філософії на Україні» Д.Чижевського.
21. Д.Чижевський як історіограф філософії.
22. Методологічні аспекти дослідження історії.
23. Методологічні функції філософії історії.
24. Джерела і критерії історичного процесу.
25. Епістемологія історичного пізнання.
26. Специфічні особливості історичного мислення.
27. Логіка історичного методу. Специфіка історичного пізнання.
28. Структура, методи і моделі історичного пояснення.
29. Погляд на історико-філософську методологію в контексті неопрагматизму Р.Рорті.
30. Історіографія філософії (чотири жанри).
31. Зародження та основні етапи розвитку історико-філософського джерелознавства.
32. Предмет та методологічні засади історико-філософського джерелознавства.
33. Завдання та функції історико-філософського джерелознавства.
34. Джерелознавча термінологія.
35. Поняття структури історико-філософського джерелознавства.
36. Джерелознавство в системі історико-філософської науки.
37. Основні компоненти історико-філософського джерелознавства.
38. Спеціальні історичні дисципліни в структурі джерелознавства.
39. Визначення історичного джерела.
40. Основні етапи існування історичного джерела.
41. Об'єктивно-суб'єктивна природа джерела.
42. Джерельна інформація.
43. Джерельна база історичних даних.

44. Поняття класифікації джерел, її завдання і значення.
45. Класифікаційні ознаки і критерії класифікації джерел.
46. Основні схеми і моделі класифікації джерел.
47. Особливості класифікації писемних джерел.
48. Класифікація джерел з історії України.
49. Поняття методики історико-філософського джерелознавства.
50. Етапи роботи з джерелами.
51. Методика пошуку та виявлення джерел.
52. Дослідження джерел.
53. Джерелознавча критика.
54. Основні групи джерел з історії філософії України.
55. Раціональні та історичні реконструкції.
56. Історія духу (Geistesgeschichte), що утворює канон.
57. Доксографія (doxography).
58. Інтелектуальна історія.
59. Речові та зображальні джерела.
60. Усні та лінгвістичні джерела.

Залік відбувається у вигляді письмової і усної відповіді студентів на запропоновані викладачем запитання.

Схвалено Вченою радою
Східноєвропейського національного
університету імені Лесі Українки
Протокол № __ від _____ 201 р.

Проректор з науково-педагогічної

і навчальної роботи та рекрутації

Навчальний відділ

Юридичний відділ

С. В. Гаврилюк

Л. О. Заєць

А. В. Маїло